

Sakona (-a)

etxebizitza

Aldacrak:
Ahozkoa: Sakóna

“... la casería rústica titulada Sacona... situada en la cofradía o barriada de Eitua, jurisdicción de la Anteiglesia de Berriz, que comprende veinte estados equivalentes a setenta y seis metros cuadrados de planta solar, la que es de una vivienda con sus correspondientes cuerdas, divisiones y habitaciones...”
DJE 2/164 or. (1868)

“... la casería rústica titulada Sacona del barrio de Eitua de la Anteiglesia de Berriz... se compone de piso llano con cocina y cuerdas, y de piso principal con tres cuartos y pajar, y encima camarote y mide su planta ciento cincuenta y siete metros cuadrados...”
DJE 6/105 or. (1892)

43° 10' 21"

2° 35' 20"

Berriz Iruditan / A. Arbulu

Berrizburu hegoaldeko magalean kokaturiko baserri honen gainean aurkitu ditugun lehen aipuak XVIII. mendean kokatzen dira. Bizkaiko lehen su-errolan *Sacona* (1704) aurkitzen dugu, eta horrela mantenduko da gaur egun arte dokumentazioan: *Sacona* (1791, BAH, A142/5), 1825eko polizia-errolan ere *Sacona*, eta XX. mendeko udal-errolan, *Sacona* (1910 eta 1967). Berriztarren artean, *Sakóna* forma erabiltzen dute ahozketasunean.

XVII. mendean zabaldu zen tankerako baserri-etxea da, hiru gorputzez osatua. Alboetakoak harlangaitzaz eraiki zi-

ren, harlandua kantaletarako utziz. Erdialdean, oster, atarte dauka, egurrezko dintelaren babesean. Horren gaineko guztiak (aldamenetako gorputzak barne) egurrezko egitura dauka, adreiluzko hormekin tartean, eta ganbaran, berriz, hutsik daude. Harrigarri samarra den arren, beheko solairuan leiho bakarra dauka. Txikia da eta eskuma aldean kokatuta dago, harlanduekin burutua. Ezkerraldeko horma, berriz, itsua da, *Perdillatza* baserrian legez. Lehenengo solairuan, hiru leiho baino ez daude. Teilatua bi isurrikkoa da.

toponimia

Aparteko azalpenik behar ez duen izena. Euskal Herriko topografia aldapatsuak ekarri du *Sakona* izen oso arrunta izatea eta hainbat lekutan egoteko izen bereko baserri edo leku. *Sakona* izeneko etxeak ondoko herrietan ditugu Berriztik kanpo: Kortezubi, Murueta, Arrasate, Bergara eta Zuberoako Domintxaine-Berruetan.